

Ministeeriumid

Meie 12.05.2022

nr 7-2/3566

Üleskutse avaldada arvamust vaigistuskaebuste vastu suunatud direktiivi ettepaneku ja soovitusel kohta

Euroopa Komisjon avaldas 27. aprillil 2022.a direktiivi ettepaneku, milles käsitletakse avalikus elus osalevate inimeste kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid; nn SLAPP). Koos direktiiviga tuli komisjon välja ka õiguslikult mittedivulge soovitusel.

Direktiivi ettepanek käsitleb vaigistuskaebusi piiriülese toimega tsiviilasjades. Ettepaneku eesmärgiks on anda kohtule ja kostjale vahendid ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide vastu võitlemiseks järgmised meetmed:

- ilmselgelt põhjendamatute hagide rahuldamata/läbi vaatamata jätmise varajases etapis; hageja kohustus on tõendada, et hagi ei ole ilmselgelt põhjendatu;
- hageja peab kandma kõik kulud, sh kostja esindajatasud, kui hagi jäetakse rahuldamata/läbivaatamata seetõttu, et hagi on kuritarvituslikku laadi;
- vaigistuskaebuse kostjal on õigus nõuda ja saada varalise ja mittevaralise kahju täielikku hüvitamist;
- kohtul on võimalik määrata hagejale heidutavaid karistusi;
- liikmesriigid peaksid keelduma tunnustamast kolmanda riigi kohtuotsust isiku vastu, kelle alaline elukoht on ELi liikmesriigis, kui liikmesriigi õiguse kohaselt on hagi ilmselgelt põhjendatu või kuritahtlik.

Komisjoni soovitus täiendab direktiivi ja õhutab liikmesriike tagama, et:

- riigisisises õiguses nähtaks ette samasugused meetmed, nagu näeb direktiiv ette piiriülesteks juhtudeks;
- liikmesriikidel tuleb tagada, et au teotamist käsitlevad õigusnormid ei mõjutaks põhjendamatult sõnavabadust ning avatud, vaba ja pluralistliku meediakeskkonna olemasolu ega üldsuse osalemist;
- õigusvaldkonna spetsialistidele ja võimalikele vaigistuskaebuste ohvritele tehakse kättesaadavaks koolitused selliste hagide käsitlemiseks. Kaasatakse Euroopa õigusala koolituse võrgustik, et tagada koordineerimine ja teabe levitamine kõigis liikmesriikides;
- korraldatakse teadlikkuse suurendamise kampaaniaid;
- vaigistuskaebuse kostjal on juurdepääs tasuta õigusabile;
- liikmesriik peab koguma andmeid vaigistushagide kohta ja edastama andmed komisjonile igaaastaselt alates 2023. a.

Soovime Teid kaasata Vabariigi Valitsuse seisukohtade kujundamisse ning edastame direktiivi eelnõu koos komisjoni soovitusel Teile arvamuse avaldamiseks. Arvestades Vabariigi Valitsuse seisukohtade koordineerimise ja kinnitamise ajaraami, oleme tänulikud, kui esitate oma arvamuse hiljemalt **25.05.2022** aadressile info@just.ee.

Palume Teil seisukohtade kujundamisel silmas pidada, et Euroopa Komisjoni esitatud eelnõu võib institutsioonide vaheliste läbirääkimiste tulemusel muutuda ning Eestil, nagu ka teistel liikmesriikidel, on võimalus eelnõu sisu läbirääkimiste käigus mõjutada. Seega palume Teil arvamuse avaldamisel

peegeldada nii seda, mis on eelnõus asjakohane ja peaks kindlasti säilima, kui ka seda, millele tuleks kõneluste käigus erilist tähelepanu pöörata.

Direktiivi eelnõu on kättesaadav järgmise lingi kaudu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0177&from=EN>

Soovitus on kättesaadav järgmise lingi kaudu:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_1_188781_recc_slapp_en_1.pdf

Algatuse avaldamisel koostatud Euroopa Komisjoni eestikeelne pressiteade leitav siit: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_22_2652

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heddi Lutterus
Asekantsler

Sama:

Harju Maakohus Tallinna kohtumaja
Pärnu Maakohus
Tartu Maakohus
Viru Maakohus
Tallinna Ringkonnakohus
Tartu Ringkonnakohus
Riigikohus
Eesti Advokatuur
Notarite Koda
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda
Tallinna Ülikool
Eesti Meediaettevõtete Liit
Eesti Teaduste Akadeemia
Tartu Ülikool
Tallinna Tehnikaülikool
Eesti Inimõiguste Keskus
Evatud Eesti Fond
Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Teadmiseks:
Välisministeerium
Kultuuriministeerium

Stella Johanson 620 8240

stella.johanson@just.ee